

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno ... 180 K
mesečno ... 15
za zased. ozemlje ... 300
za inozemstvo ... 520

Oglas za vsak mm višine
stolpca (58 mm) ... 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) ... 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Milodolova cesta št. 16/2
Telefon št. 72

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36

Račun kr. pošt. žak. urada
št. 11.842

Korfančy zmaguje

KRVAVI BOJI V ŠLEZII. NEMCI DOLŽJO FRANCOZE. DA POMAGAJO VSTAŠKI. ANTANTA SE PRIČENJA POGAJATI.

Varšava, 7. maja. Vstaški komunikativlja z dne 6. maja: Vsa Gornja Šlezija, do Korfanyjeve črte je v rokah vstašev. V noči od 5. na 6. maja se je pričel napad nemških organizacij na naše črte. Napadi so bili odbiti in mnogo strojin nam je ostalo v rokah. Naše izgube so malenkostne, manjše kakor izgube napadalcev. Poljsko ljudstvo je navdušeno in za držanje vstaških čet je izvrstno.

Opole, 7. maja. Po poročilih z dne 6. maja zvečer je položaj v vstaškem ozemlju silno resen. V Hindenburgu so oplenili trgovino z živilci.

Berlin, 7. maja. Listi poročajo iz Vratislave, da je po vesteh iz Opel medzavezniška komisija preklcala napovedani poziv na ojačenja iz zapada. Poizkušalo se bo, da se obvlada položaj s pogajanj s Korfanyjem. Ako se ta vest uresniči, bi, kakor menijo listi, oživel gibanje nemške samoobranbe v največji meri. Do sedaj sestavljene samobranbe imajo že uspehe. Vzele so Poljaki Vorhofen in Neuhoften in vse železniške mostove v okrožju Ratiborskem. Prgnale so Poljake z levega brega Odra.

Berlin, 6. maja. Na današnji seji državne zbornice je izjavil državni kancelar Fehrenbach, da bo ukrenjene odredbe, da bo mogla državna bramba v najkrajšem času storiti to, kar bi se po uspehu korakov pri zavetniških vladah izkazalo kot potrebno. Odklonjen je bil predlog Ledebourja (neodvisna stranka) in komunist Braseja na otvoritev debate.

Opole, 6. maja. Poljaki so sinoči vdrl v mesto Velike Strelce. Izmed francoskih vojakov je eden mrtev, dva sta ranjena.

Varšava, 7. maja. V Katowicah se je francosko vojaštvo umaknilo na Ringplatz in kolodvor. Uporniki so zasedli predmestja. Italijanske čete se unikajo v Ratibor.

Berlin, 7. maja. Italijanske čete so odbile napad poljskih upornikov na železniško križišče Kandrzin. Vstaši so oplenili kraje Kepo, Jankovice, Travnik in Ratibor.

Nauen, 7. maja. (Radio.) Kako poročajo iz Vratislave, je preklcala general Leront dovoljenje, da se uporabi nemška državna bramba.

Nauen, 7. maja. (Radio.) Pruski notranji minister Dominicus je izjavil v retek v pruski zbornici, da je v Neusenu železniška straža prišla fran-

coske častnike in okrožnega nadzorika v času, ko so hoteli pognati v zrak železniški most preko pritoka Odra. To je dokaz, da sodeluje Francija aktivno pri poljski vstaji.

Nauen, 7. maja. (Radio.) Nemško poročilo pravi: Sedaj so končno poljski vojaki zavrgli svoje maske in civilno obleko ter se bore v vojaških uniformah in rekvirirajo s poljskimi avtomobili.

Pariz, 7. maja. Poslaniška konferenca se je baval s položajem v Gornji Šleziji. Obžalovala in grajala je uporniške poizkuse in se posvetovala o ukrepih, da se vzpostavi red. Konferenca je medzavezniški komisiji v Gornji Šleziji naročila, naj naslovi na prebivalstvo proglas, v katerem se obsojajo nemiri in objavlja, da nasilstva ne bodo vplivala na sklepe zavetniških vlad in jih ne bodo mogla ovirati, da bi v zmislu versailleske mirovne pogodbe svobodno odločevati o pridelitvi ozemelj, ki so podvržena ljudskemu glasovanju.

Vratislava, 7. maja. (Izv.) Sinoči je bilo v Gornji Šleziji zelo burno. Celo noč so divjali boji. Položaj je neizpremenjen. V Červionki so se italijanski vojaki vdali poljskim četam, nakar so bili razoroženi. Močne laške čete, so jih osvobodile. Pri tem so po prekem sodu ustrelili dva Poljaka. Kmalu potem so vsake čete, močne približno 2000 mož, razpršile Italijane; en poročnik in dva moža sta padla. Na kolodvoru v Červionki je padlo deset Italijanov. Francosko topništvo je zapustilo Velike Strelce, da osvobodi mesto Laban. Nocoj se je Italijanom ob velikih izgubah posrečilo osvojiti Rybnik. V Gliwicih je bilo ponoči močno streljanje, pri čemer je bilo več Nemcev in Francozov ranjenih. Iz okrožja Kreuzburga javljajo, da se mesto še drži, da pa je padel Gutten-tag. Vstaši so zasedli mesteca Bankovo, ravnatoke tudi Ludwigsdorf in Seichowice. Požar v rovu Ochein traja dalje. Iz Katowic prihajajo poročila, da je rov Charlottengrube pod vodo. V Nikolaju so Poljaki zahtevali od Italijanov, da oddajo svoje orožje, kar so ti tudi storili. V okrožju Opole je položaj za Nemce zelo opasen. Poljske čete so sinoči zasedle Seckrauturawa. Medzavezniške posadke zelo trpe valed pomanjkanja živil in jih imajo baje le še za dva dni.

Kreuzburg, 7. maja. (Izv.) Francoska posadka je včeraj zapustila mesto,

Važni ukrepi Višjega šolskega sveta

Ljubljana, 7. maja.

Višji šolski svet je danes končal svoje zasedanje ter je rešil še celo vrsto važnih zadev.

UČITELJSKA IMENOVANJA.

Na ljudskih šolah na bivšem Kranjskem so imenovani:

Pri Sv. Petru pri Ljubljani: Pfeifer Ana, v Golenici Poznikova I., v Moravčah Tomčeva, v Ribnici Sedej Ana, Oberman Josipina in Sedel Josipina, za nadučitelja na slovenski ljudski šoli v Kočevju Betreani Božidar, za učitelje na slovenski ljudski šoli v Kočevju Jaklič Joško, Šusteršič Ernest, Strel Jadviga, Betreani-Virkova.

Na ozemlju bivše Štajerske so imenovani:

Sikošek Terezija, Tavčar Marija in Novak Vincencija za učiteljice v Brežicah; Rudolf Znidaršič za nadučitelja in Fabijan Antonija za učiteljo na ljudski šoli v Dohrnu; Maurič Peter za nadučitelja v Novi Štiti; okrajni šolski nadzornik Henrik Šel za nadučitelja na deški ljudski šoli v Konjicah; Pust Kristina za učiteljico na dekliški ljudski šoli v Trbovljah-Vodah; Schmidlechner Ana za učiteljico pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah; Hrovatič Andrej za nadučitelja na Crenu; Mešček Ana in Rakuša Olga za učiteljici v Lajtersbergu-Krčevini; Modic Marija se pridruži ljudski šoli v Sevnici; Mohar Lendovšek Milica za učiteljico pri Sv. Marjeti na Dravskem polju; Lorber Alojzija za učiteljico pri Sv. Petru blizu Maribora, Grile Franja in Augustinčič Pavla za učiteljici na dekliški ljudski šoli v Pobrežju pri Mariboru; Angela Šalda za učiteljico pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah; Mlakar Nežica za učiteljico pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; Cokl Ignacij za nadučitelja in Cokl Franjica za učiteljico pri Sv. Marjeti niže Ptuj; Rober Ana za učiteljico v Črešnjem; Urbančič-Lebar Alojzija in Puc Franja za učiteljici na dekliški ljudski šoli v Slovenski Bistrici. Skala Anton za učitelja-voditelja v Topolšici pri Sočanju; Sorčan Ana in Julija Candar-Pintar za učiteljici na dekliški šoli v Hrastniku; Petriček Elizabeta za učiteljico v Zalcu; Hauptmann Ulrik za nadučitelja v Ribnici na Pohorju; Za stalne učiteljice ženskih ročnih del so imenovane: Ivanka Ašič v Hočah (Razvanju in Reki); Godnič Marija v Zrečah (Skomarju); Unger Ema pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (Ptujski gori); Zrimšek-Jurič Matilda v Naračah (Majšpergu); Svilgoj Roza v Lembergu (Sladki gori pri Kopriščici).

PODELITEV NASLOVA «ŠOLSKI RAVNATELJ» IN PRIZNANJA.

Sklene se predlagati poverjenstvu za uk in bogocastje podelitev naslova «šolski ravnatelj» štirim nadučiteljem na bivšem Kranjskem in trem nadučiteljem bivše Štajerske. Za marljivo in uspešno delo v domači obrti Bele Krajine se izreče priznanje in pohvala Višjega šolskega sveta nadučiteljema Francetu Lovsinu ter Božo Račicu in učiteljici Polki Bauderkovi.

VNOVIČ SE RAZPIŠEJO:

Nadučiteljske službe v St. Janžu na Dravskem polju, pri Sv. Martinu na Pohorju, učiteljsko-voditeljska služba v Solčavi ter učiteljske službe v Hočah pri Mariboru, v Podovih in dve na deški ljudski šoli v Pobrežju pri Mariboru.

Odloži se imenovanje nadučitelja in učiteljice v Ločah.

DISCIPLINARNE ZADEVE.

V disciplinarni senat za ljudskošolsko in meščansko učiteljstvo na bivšem Štajerskem in Prekmurju se izvoli za člana ravnatelj Gnuš, za namestnika pa ravnatelj Luka Jelenc. Ta dva gospoda se kot zastopnika učiteljstva pri višjem šolskem svetu imenujeta tudi v kvalifikacijsko komisijo za ljudsko- in meščanskošolsko učiteljstvo.

Na predlog ravnatelja Gnuša se sklene

predlagati poverjenstvu za uk in bogocastje, da moderne disciplinarne predpise bivše Štajerske razširi na vso Slovenijo. Proti neki učiteljici se ustavi disciplinarno postopanje.

Naknadno se odobri imenovanje Josipa Jereba in Ivana Gradišarja kot stalna šolska slugi na državni realki v Ljubljani.

UREDITEV PREJEMKOV.

Uredijo se prejemki (nagrade) za veroučitelje-dušne pastirje in učiteljice ženskih ročnih del na nesistemiziranih mestih, dalje prejemki začasnih učiteljic ženskih ročnih del na sistemiziranih mestih ter učiteljev za proučevanje na ekskurzijskih šolah in se določijo za tovrstno učiteljstvo potrebne in obredne sedanji razmeram primerno.

RAZŠIRITEV LJUDSKIH ŠOL:

Dovolj se v začetku šolskega leta 1921. razširiti: triirazrednico v St. Rupertu v petirazrednico, triirazrednico v Begunjah nad Cerknico v štirirazrednico, triirazrednico v Horjulu v štirirazrednico, enorazrednico pri Sv. Trojici nad Cerknico v dvorazrednico, dvorazrednico v Šmartnem nad Šmarno goro v štirirazrednico, dvorazrednico na Brdu pri Kamniku v štirirazrednico, šestrazrednico v Zagorju ob Savi v sedemrazrednico, šestrazrednico v Toplicah pri Zagorju v sedemrazrednico, petirazrednico v Kostanjevici v šestrazrednico, triirazrednico v Zalogu v štirirazrednico, petirazrednico deške šole v Kamniku v šestrazrednico, štirirazrednico v Cerknici v šestrazrednico, petirazrednico pri Veliki Nedelji v šestrazrednico, petirazrednico z vzporednicama v Slovenjgradu v šestrazrednico z eno vzporednico. — Šolski okoliš deške in dekliške ljudske šole v Ljutomeru se primerno preuredi.

Deška in dekliška štirirazrednica v Brežicah se preuredi v mešano osemrazrednico.

SISTEMIZIRANJE NOVIH MEST.

Sistemiziranje stalnih učnih mest za učiteljice ženskih ročnih del se je izvršilo za ljudsko šolo v Mostah pri Ljubljani, za ljudsko šolo v Studencih pri Mariboru (Karolina Rošker), za dekliško ljudsko in meščansko šolo s sedežem na ljudski šoli v Ribnici, kjer se začasno imenuje Franciška Fric iz Ribnice, za ljudsko šolo v Izakovcih (imenovana je Gaberčeva), za ljudsko šolo v Poljanah in Studencih, v St. Vidu pri Brdu in se hkrati izpremeni učni okoliš za učiteljico ženskih ročnih del na Homcu — dodeli se Potratovala.

Sistemizirata se dalje dve stalni katehetski mesti v Mariboru, in se napravi potreben sklep, da sprotne država plačevanje službenih prejemkov učiteljskega osebja na licejski petirazredni ljudski šoli v Ljubljani.

STALNA VPOKOJITEV UČNIH OSEB.

Sklene se priporočilo predložiti ministrstvu prosvete v Beograd, da se stalno vpokojijo: Anton Kadunc, učitelj-voditelj v Tribučah, Andrej Vrečko, nadučitelj v St. Lipšu pri Zenku, Martin Lah, nadučitelj v Laporju. Vsem trem se za dolgoletno in uspešno službovanje obenem izreče priznanje in pohvala Višjega šolskega sveta. Vpokoje se nadalje:

Vilhalb Brodar-Pevčeva, učiteljica na Seli, Berta Kurfari, učiteljica v Rožku. Začasno za eno leto se predlagata v upokojitve Albertina Valdič, učiteljica v Hrušici in Marija Jagodič-Selič, učiteljica pri Slovenskem Lovrencu pod Proživom.

Reaktivira se vpokojena učiteljica Emilija Ažmanova, sedaj začasno v Mokronogu.

PROSTORI ZA MEŠČANSKO ŠOLO V RIBNICI.

Končno se sklene primerno pozvati Krajni šolski svet v Ribnici, da z uvedbo nerazdeljenega dopolnanskega pouka na deški ljudski šoli, omogoči v poslopju te šole prostore za tri razrede meščanske šole v Ribnici.

Atentat na Nitti

Rim, 7. maja. (Izv.) Falsati so sinoči v okolici Napolja napadli bivšega ministrskega predsednika Nitti in z revolvarji, toda kroglice so zgrešile cilj. — Socialisti so sklenili udeležiti se volilnega boja. Splošno sodijo, da bodo socialisti pri volitvah izgubili najmanj 50 mandatov.

Radičeva binkoštna skupščina prepovedana

Beograd, 7. maja. (Izv.) Današnji ministrski svet je sklenil na predlog hrvatskega bana, da se prepove skupščina Radičeve stranke, dne 16. t. m. v Zagrebu zaradi njenega obnašanja napram naši državi. Radič je nameraval ta dan zbrati v Zagrebu več tisoč svojih pristavev. Ki naj bi prišli deloma na konjih. V njegovih krogih so se napovedovali «velike stvari» in vlada je bila obveščena, da namerava Radič na skupščini proglasiti «neodvisnost» svoje republike.

Razburjenje v Ptuj

Ptuj, 7. maja. (Izv.) V mestu vlada danes radi nepričakovanega izida županiških volitev silno razburjenje. Narodna izdajstvo narodnih socialistov se je splošno oboje. Tudi socialni demokrati sami so razočarani, ker niti od daleč niso pričakovali, da bi se moglo kaj takega zgoditi. Krajevna organizacija demokratske stranke je z ozirom na posebne razmere narodnim socialistom že pred volitvami občinskega zastopa pomudila pakt glede vezane liste, kar pa so narodni socialisti odklonili. Po volitvah so jim demokrati na podlagi volilnega rezultata vnovič ponudili kompromis, po katerem bi dobili demokrati župana, oni pa podžupana. Demokrati so se odločili za to ponovno ponudbo, da preprečijo narodni škandal izvolitve nemškega župana. Narodni socialisti pa na to ponudbo sploh niso odgovorili. Demokratska stranka je torej storila vse, da obrni narodni značaj mesta in pade zato, vsa krivda za večerjane dogodke le na narodno socialiste. Mnogi narodno-socialni volilci odkrito obojejo postopanje stranke, ki je od nekdanj nosila največje narodni zvonce, v trenutku pa, ko je bilo treba storiti narodno delo — žalostno varala zaupanje svojih lastnih pristavev.

Novi rezultati občinskih volitev

Brežice: Oddanih glasov 194. JDE. 3, SLS 2, SKS. 4, soc. dem. 5 odbornikov.

OKRAJ CELJE:

Smarje pri Jelšah, trg: SKS. 66(8), JDS. 38 (4), SLS. 38 (4).

Smarje okolica: SKS. 6, JDS. 1, neodvisna lista 1, SLS. 16 mandatov.

Ponikva: soc. dem. 84 (7), Združeni kmetje 218 (17).

St. Peter na Medvedovem Selu: SKZ. 66 (7, napredna lista 80 (9).

OKRAJ LJUTJA:

Radohova vas: SKZ. 25 (5), SKS. 27 (5), Velike Peči: SKZ. 30 (6), SKS. 18 (4).

OKRAJ PTUJ:

Slatina zdravišče: JDS. 45 (6), soc. dem. 38 (4).

Slatina okolica: soc. dem. 67 (7), SLS. 81 (9).

Rogatec: JDS. 52 (7), soc. dem. 65 (9), Sv. Trojica pri Slatini: SKS 24 (4), napredna lista 35 (6).

Žetale: SKS 34 (6), SLS 22 (4), JDS 36 (6).

Tekaveč: SKZ 30 (4), SKS 38 (6).

Sv. Florijan: napredna skupina 69 (4), SLS 48 (7).

OKRAJ KONJICE:

Stranice: SKS. 84 (6), soc. dem. 50 (10), Vitanje: Slovenska gospodarska stranka 27 (5), NSS. 25 (5).

OKRAJ KAMNIK:

Radomlje: SKS 44 (5), SLS. 41 (5), Homec: SKS. 25 (5), SLS. 63 (11).

Mengeš: SKS. in JDS. 6, SLS. 5, neodvisni 5 mandatov.

Hruševka: SLS 31 (5), SKS 39 (5), Šmartno: SKS 30 (4), SLS 47 (6).

Domžale: SLS 145 (11), SKS in JDS 167 (13).

Šmarca: Naprednjaki 48 (8), SLS 41 (8).

Jarše: SLS. 80 (10), SKS. 44 (6).

OKRAJ NOVO MESTO:

Orehovica: SLS 80 (7), SKS 95 (9), Prečna: SKS 198 (14), SLS 129 (10), Šmihel - Stopiče: SLS 428 (17), SLS 357 (14).

St. Peter: SLS 239 (17), SKS 106 (7), Toplice: SLS 142 (14), SKS 107 (10).

OKRAJ ČRNOMELJ:

Metlika: SKS. 102 (13), SLS. 51 (3).

Nemčija na razpočju

V BERLINU SE NIKDO NE UPA PREVZETI ODGOVORNOSTI.

Berlin, 7. maja. Frakcije državne zbornice doslej še niso določile, kakšno stališče bodo zavzele napram ultimatu zaveznikov. Po informacijah lista «Lokalanzeiger», se more označiti stališče nemških nacionalcev o tem, da bodo frakcije zastopile proti vsaki vladi, ki bi hotela sprejeti ultimatum. Tudi nemška ljudska stranka in demokrati ter bavarska ljudska stranka se, kakor piše list, ne morejo odločiti za podpis.

Berlin, 7. maja. «Deutsche Allgemeine Zeitung» javlja iz Rima: Kakor doznava «Tempe» iz Londona, je sporčil grof Sforza, da se bo vršila v kratkem nova konferenca zaveznikov v Ostende. Te konference se bo udeležila tudi Amerika.

Nauen, 7. maja. (Radio.) Nemški tisk smara večino francoskih zahtev za nesprejemljive. Teodor Wolff naglašava v «Berliner Tageblat», da bi Nemčija, ako sprejme brezpogojno francoske zahteve, mnogo izgubila, medtem ko bi sploh ničesar ne dobila. Francoski imperijalizem upa, da bo Briand-

va akcija mogla podjarmiti in razorožiti Nemčijo.

Berlin, 7. maja. (Wolff.) Glede sestave nove vlade se še ni ničesar odločilo. V Berlinu dospeli pariški poslanik Mayer je imel po svojem razgovoru z državnim predsednikom posvetovanja z voditelji strank in z že v Berlinu nahajajočim se bavarskim ministrskim predsednikom von Kahrom, s katerim se je razgovarjal o vprašanju prebivalstvih bramb. Kakor se govori, bi se dale koalicijske stranke pridobiti za sprejem finančnih predlogov, vendar pa odklanjajo podpis drugih pogojev, zlasti razorožitve. Za brezpogojni sprejem ultimata se, kakor se čuje, le socialni demokrati in neodvisni socialisti, ki so prišli do tega sklepa radi svojega stališča v vprašanju razorožitve.

Bruselj, 7. maja. (Havas.) Ministri so se sestralski danes opoldne pod predsedstvom kralja k posvetovanju. Sklenili so, nemudoma preiti k izvedbi pripravljanih odredb za zasedbo rubrekega ozemlja.

AMERIKA ZOPET V VRHOV-NEM SVETU.

Washington, 6. maja. V noti, ki so jo Združene države poslane ententnim vladam, stoji, da se Združene države odzovejo povabilu in da se bodo v kratkem dale zastopati po svojih zastopnikih v vrhovnem svetu, v reparacijski komisiji in v poslaniškem svetu.

Budimpešta, 7. maja. Po izvršenem ljudskem štetju znaša število prebivalstva na Madžarskem 7.840.882 duš.

Arnavti pripravljajo nov napad

Beograd, 7. maja. Albanci pripravljajo po zanesljivih vesteh iz Prizrena veliko vojaško akcijo, naperjeno v prvi vrsti proti Grški, pa tudi proti Jugoslaviji.

ZAŠČITA DOMAČE INDUSTRIJE.

Beograd, 7. maja. (Izv.) V glavni direkciji carin so danes referirali delegati železniške stroke in strojne industrije, nadalje zastopniki agrarnih krogov, kemične in papirne industrije

itd. Dosežen je kompromis, na kak način je treba zaščititi domačo industrijo.

DIJAŠKE ŠTIPENDIJE.

Beograd, 7. maja. (Izv.) Te dni je bila razširjena vest, da je vlada ustavila našim dijakom v inozemstvu vse štipendije. To vest je treba popraviti v toliko, da bodo štipendije dobivali odslej tudi dijaki - veterinarci in dijaki onih šol, ki jih nimamo v Jugoslaviji, kakor n. pr. medicine, elekrotehnike itd.

AVSTRIJA IZROČI SVOJO BANKO INOZEMCEM.

Dunaj, 7. maja. (Izv.) Avstrijska vlada je sporočila mednarodnemu finančnemu komiteju, da je pristala na ustanovitev nove banke s strani inozemskih finančnikov, ki bi imela izključni privilegij izdajati v Avstriji bankovce. Avstrija prosi samo, da se ji za zastopstvo v upravi banke.

Zagreb, 7. maja. (Izv.) Ban dr. Tomljenović je sprejel ostavko intendanta kralj. gledališča Nikole Andrića.

Reško vprašanje

Vprašanje samostojne Reke še ni popolnoma razčiščeno. Položaj se je zaenkrat izboljšal samo v toliko, da so fašisti s svojim programom pri volitvah v konstituanto popolnoma pogoreli, v sedemdesetih hoteli uničiti rezultat volitev z nasiljem. Pri tem pa niso imeli sreče. Izid volitev je bil jasn in neovrgljiv protest reškega ljudstva proti D'Annunzijevega vladanja na Reki in proti strašnim in nezdružljivim razmeram, ki jih je italijanska vlada na Reki ustvarila s pomočjo D'Annunzijeve pustolovščine. Situacija je sedaj jasnejša samo v toliko, da se Italija po izidu reških volitev ne upa več vzdigniti glasu ter zahtevati mesto zase. Mirno mora prepuščati, da odloča o bodočnosti Reke prebivalstvo samo, ki se je izreklo za avtonomijo.

Neki zagrebški list je poslal k predsedniku reške avtonomske stranke Gotthardiju svojega dopisnika, da se informira o sedanjem položaju na Reki ter o reškem vprašanju, kakor si ga zamišlja avtonomska stranka. Predno je Gotthardi odgovoril na stavljeni vprašanji, se je zahvalil jugoslovanski vladi, ki je znala tako lepo zaščititi reške begunce, ki so bili primorani zapustiti mesto pred fašistovskimi nasilji. Nato se je razvil med sotrudnikom lista in Gotthardijem sledeči razgovor:

Dopisnik: Ali mi morete sporočiti rezultat Vaših pogajanj z g. Zanella?

Gotthardi: Dogovarjal sem se z njim o možnosti našega povratka na Reko. Zanella upa, da se bomo mogli vrniti tekom dveh tednov, ker so že v teku priprave, da se fašisti odstranijo. Na Reki se namerava ustanoviti narodna garda, dokler pa ni sestavljena, bi vzdrževale red na Reki redne italijanske čete.

Jugoslovanske čete ne rejejo priti na Reko, ker je antanta po podpisu rapalske pogodbe pooblastila Italijo, da vzdržuje v mestu red toliko časa, dokler se nova država ne uredi. Dopisnik: Kaj je z razpisom novih volitev?

Gotthardi: Zanella, ki sicer smatra zadnje volitve za ilegalne, ne soglaša z novimi volitvami samo vsled tega, ker pravi, da je treba na Reki enkrat že začeti z delom, ter da se reškega prebivalstva ne sme vzdrževati s ponovnimi volitvami.

Dopisnik: Ali verujete, da ima Zanella čiste namene?

Gotthardi: Nadejam se, da mu bom lahko veroval. Želim, da preneha strankarski boj. Jaz sem Zanella prej večkrat napadel in sem ga smatral za aneksionista. Nadejam se pa, da so ga zadnji dogodki popolnoma izmodrili.

Moja stranka se volitev na Reki udeležila, in danes v javnosti še ne morem navesti razlogov, zakaj se je vzdržala glasovanja. Zato pa ima moja stranka srečen položaj kontroliranja, dočim ima Zanella nehalno vlogo vladanja.

Kakor izhaja iz pričujočih Gotthardijevih izjav, je razmerje med Zanella in Gotthardijem precej neprijateljsko. Gotthardi sicer še naravno, a vendar napoveduje boj sedanemu predsedniku reške vlade v Bakru. Zanella, ki se brani novih volitev iz strahu, da bi ob tej priložnosti postavili lastne kandidate Gotthardijevi pristajali in pa Jugoslovani, kar bi njegovo pozicijo znatno oslabilo, bo moral že kmalu vsled težkoč, ki se bodo brezdvomno pojavile, prisiljen s svojo vlado odstopiti in prepuščati svoje mesto komu drugemu, morda haš pristnemu avtonomašu Gotthardiju.

zaslugo, da boljše vize v Italiji ni našel tistega odziva in uspeha, ki nam kaže Rusija.

Nato je Soleri govoril o gospodarskih nalogah držav ter o notranji politiki. Pri tem je opravičeval fašiste, katerih je dejal, da so se pojavili kot odgovor na delavsko gibanje. Fašisti, ki ljubijo domovino z idealnim zanosom, bodo na delu samo toliko časa, dokler bo treba. Oni, ki so za Italijo pripravljeni žrtvovati vse, se bodo znali pravočasno tudi ukloniti pred domovino, če bo to od njih zahtevalo njeno blagostanje.

Dalje je Soleri govoril še o industriji in poljedelstvu, o vprašanjih dela in kontrole, armade in uradništva. Razvil je tozadeven program italijanske vlade, ki pa ima pomen samo za notranjo konsolidacijo Italije. Napravnosti in znanosti je vzbudil največ pozornosti odstavek o fašizmu, ki s svoje strani popolnoma pojasnjuje stališče italijanske vlade, da so fašisti potrebni samo za dosego njenih ciljev. Ko bodo ti doseženi, bo tudi fašizma v Italiji konec.

Politične beležke

Protest proti volitvam v Mariboru je vložila Demokratska stranka. Klerikalce in socialiste je to strašno razburilo, češ, da je to samo volilni manevar brez vsake podlage. V resnici pa je stvar sledeča: Pri volitvah so se godile velike nepostavnosti. V volilnem zakonu stoji jasno določilo, da mora predsednik volilne komisije vsakemu volilcu glasno in razločno znatno oslabilo, bo moral že kmalu vsled težkoč, ki se bodo brezdvomno pojavile, prisiljen s svojo vlado odstopiti in prepuščati svoje mesto komu drugemu, morda haš pristnemu avtonomašu Gotthardiju.

Antantne zahteve napram Nemčiji

Londonska konferenca je končana, in kakor javljajo poročila se je med zavezniki dosegel popoln sporazum. Nota, ki so jo v Londonu izdelali zastopniki antantnih vlad, navaja predvsem kršitve dosedanjih nemških obveznosti, in grozi z vojaškimi ukrepi. Reparacijska komisija pozivlja nemško vlado, da nevtogoma naznani plačilne pogoje in jamstva za izplačilo nemških dolgov. Zavezniki so Nemčiji sporočili, da se bodo v slučaju nepokorščine represalije vojaškega značaja proti Nemčiji izvajale toliko časa, dokler Nemčija ne izpolni vseh svojih obveznosti. Da se zavezniki zavarujejo pred do sedanjemu nemško politiko zavlačevanja, so pooblastili Francijo, da do 13. maja izvede potrebno mobilizacijo, na kar bo sledilo vkrakanje antantnih čet v ruhrsko ozemlje, glede katerega so se antantni zastopniki dogovorili, da ga zasedejo z vojaško silo.

Prisilnim odredbam bi se Nemčija ognila samo na ta način, da izpolni vse zahteve antantnih vlad. V ta namen mora sprejeti pogoje, ki so ji bili stavljeni in ki obsegajo sledeče točke: Nemčija mora izplačati svoj dolg v 36 anuitetah. Za prvih pet anuitet mora plačevati po 2 in pol %, za vse nadaljne anuitete pa po 5% obresti. Prvi del dolga, ki znaša 12 milijard zlatih mark, mora biti poravnani najpozneje tekom leta dni.

Nemčija bo torej v slučaju mirne poravnave morala pristati na to, da bo vsako leto na račun svojega dolga potom amortizacije plačala 2 milijardi zlatih mark in 25% od dohodka izvoza ali pa mesto teh 25% odgovarjajočo svoto v gotovini. Poleg tega bo morala v zlatih markah ali v tujih de-

vizah plačati 150 milijonov zlatih mark ter še 650 milijonov zlatih mark tekom treh mesecev. Načrt zaveznikov zahtev predvideva sestavo gospodarske komisije pod nadzorstvom komisije za reparacije, v kateri bodo zastopani vsi zavezniki poleg Zedinjenih držav in nevtralec, ki so podpisali obljube. Nemčija bi morala z gromotnimi pripomočki in z delavnimi silami olajšati obnovno delo v razrušenih krajih. Vsled obljube bi bila glede teh zahtev odgovorna ne samo zaveznikom temveč tudi nevtralnimi državam.

Reparacijska komisija, je predlagala za izplačevanje nemške odškodnine posebne obroke. Prvi obrok v znesku 12 milijard mark Nemčija plačati najpozneje v enem letu. Drugi obrok, ki znaša 38 milijard in tretji obrok v znesku 80 milijard se pa mora plačati po stanju svetovnega denarnega tržišča in nemške plačilne sposobnosti.

Službena Italija in fašisti

3. maja je imel v Cuneu programatični govor o politiki italijanske vlade poslanec Soleri, ki je na zborovanju zastopal ministrskega predsednika Giolittija. Objavljano iz Solerijevega govora nekaj mest, ki bi utegnili zanimati tudi naše čitatelje.

Soleri je najprej opisal razmere, v katerih so se vršile politične volitve leta 1919. Dejaj, da je bila italijanska država tedaj dozdevno že na robu propada. Na rob propada jo je privedel delavsko gibanje, katerega so povzročile razmere v boljševiški Rusiji. Glas in stiska domovine pa sta italijansko ljudstvo še pravočasno privela na prava pota. Samo zdravemu čutu italijanskega ljudstva je pripisati

pravi moč sta nastopila. Po tisoče so vrel novinci na bojno polje, ampak vse povsod se je razlegel klic: »Denarja! Denarja! Denarja!« De za orožje in strelivo — denar za zaloge, živež, oblačila — denar za podkupovanje — denar za vse! Oni, ki bi podali te mišice za vojno, oni bi bili pravi osvoboditelji domovine!

Zakaj bi se obojavljali? Da bi mu sestra živela, bi bila dala celo svoje premoženje tako rade volje kakor bi bila dala svoje življenje! Mar nista bila njena otroka napol Italijana? Svoboda se je posmehovala takim malenkostim kakor prelom zaupanja.

Razen nekoliko tisoč angleških funtov je brez usmiljenja spravil v denar in žrtvoval vso dedščino otrok. Sipal je njune tisočake in tisočake v roke njih, ki so se borili zanje. Velika vsota je bila izdana, kjer je bilo najbolj treba, in Ceneri je trdil, da je s svojo pravočasno pomočjo osvobodil Italijo. Morda jo je — kdo ve!

Pozneje so mu ponudili naslove in časti za to veliko četudi skrivno pomoč. In boljše sodbo imam o tem človeku, ker je zavrnil vse nagrade. Vest mu je morda rekla, da ni oro-

cijo bi mogla priti le Jugoslovanski in Narodni klub. Govorilo se je o neklih kompromisih in posredovanjih, ki so se vršila v Zagrebu in v Beogradu končala, predno se je sploh mogla ustvariti baza za pogajanja. To je ugotovil tudi »Hrvat«, ki je na uvodnem mestu objavil prelom v konstituantu. »Slobodna Tribuna«, ki piše o negativni politiki opozicije, pravi, da bi takтика preloma še bolj zaostrela politično situacijo in na eni in drugi strani še bolj razvela plemenske stvari. Clankar odreka opoziciji pravico na izvršitev preloma, ker nikdo nima pravice, da s kakršnimikoli prelomi preudicira pravilno reševanje našega narodnega problema.

Nemško - jugoslovanski tribunal mixte. Ministrski predsednik Pačić je podpisal uredbu o mešanem sodniškem postopku za specialna sodišča v vseh privatnopravnih iz mirovne pogodbe izvirajočih vprašanjih med našimi in nemškimi državljani. To specialno sodišče bo imelo svoj sedež najprej v Beogradu, potem pa v Berlinu.

Pametne besede. V italijanski gospodarski reviji »Italia finanziaria« objavlja italijanski publicist Bevilacqua članek o italijansko - jugoslovanski gospodarski politiki. Clankar ostro obsoja sedanjo politiko italijanske vlade, ki molče podpira gonjo proti Jugoslaviji, ki jo uprizarja italijanski nacionalizem. Prve posledice te napadne politike so se že pokazale. Jugoslavija je pokazala najboljšo voljo, da stopi v redne gospodarske zveze z Italijo, kar bo koristno ravno tako Jugoslaviji kot Italiji. Toda nesolidna italijanska politika, vedna izzivanja so dosegla to, da je jugoslovanska vlada prekinila z energično gesto pogajanja za trgovsko pogodbo. Res je sicer, da je danes Jugoslavija navezana na Trst in Reko, toda to ni za vedno, ker si bo Jugoslavija sama odprla pot na Jadransko morje. In kakor hitro ima Jugoslavija na Adriji svojo izvozno in uvozno bazo, izgubi ta Trst in Reka 90 odstotkov svoje gospodarske važnosti. Naloga italijanske gospodarske politike bi bila danes podvzeti vse, da omogoči kar najožji sporazum, ki bi temeljil na tem, da se Jugoslaviji zagotovijo kar največje ugodnosti in tržajski in reški luki. Trst in Reka sta danes brez močnega zaledja, zato sta obsojena na gospodarski propad, kakor se je to zgodilo s Solunom, ki je danes gospodarsko uničen. Clankar najresnejše priporoča italijanskim gospodarskim krogom, da naj opozore vlado na nevarnost njene politike, ki bo imela nedoglednih posledice za narodno gospodarstvo Italije.

Nemico eterno. Po Julijski Benetiji so nalepljeni veliki plakati s karikaturami in zasmehovalnimi slikami na Jugoslavijo, a pod vsemi temi slikami je napisano z velikimi črkami: »Nemico eterno« (»večni sovražnik«). Vse stranke tekmujejo v napadih na Jugoslavijo, obrekovanja in zasmehovanja so dnevna hrana nacionalističnega časa. Vlada je prebela, da bi zabranila ta hujskanja, akoravno jo pozivajo celo njena poluradna glasila, naj stori nekaj, da oblaži to protijugoslovansko gonjo, ki zna samo škodovati Italiji. »Tribuna« je napisala par čankov, v katerih dokazuje s stvarnimi argumenti in gospodarskimi podatki potrebo najožjega zblizanja med Jugoslavijo in Italijo. Tako rimska »Tribuna«, a onaista vlada, ki je »Tribuna« njeno glasilo, po Benetiji dovoljuje borbo na nož fašistom proti Jugoslaviji, katero imenuje nacionalistični bes »večnega sovražnika«. Kako se more razumeti to nasprotje? Po našem mišljenju samo na dva načina: italijanska vlada je brez moči, ali pa igra dvolično vlogo! Tretje mogočnosti ni.

Jugoslovansko volilno gibanje v Julijski Benetiji ne da miru in pokoja tržajskim fašistom, pa tudi ne njihovega časopisja. Zagrizena »Era Nuova« je v velikih skrbih, kako bodo volitve izpadle. Zato pridno poroča o jugoslovanskih volilnih shodih, ki se vršijo v Trstu in okolici in o katerih pravi, da so tihi, toda pomembni. List svari italijanske volilce, naj gredo do zadnjega moža na volišče, kajti Jugoslovani bodo 15. t. m. pozabili vsa nasprotja med seboj in se bodo odzvali edino volilni dolžnosti. Tak ukaz da je jugoslovanskim volilcem dan iz Ljubljane. — Na šibkih nogah mora stati nacionalističen blok v Trstu, če tako smešno popisuje, odkod da dobiva naš zasedeni narod migljaje za pravice in dolžnosti, ki se jih sam zaveda in se jih bo tudi poslužil v večji meri nego fašisti.

O parlamentarizmu in politiki v Italiji je te dni govoril pred pristajali ljudske stranke znani klerikalni politik don Sturzo. Sturzo je najprej podal kritičen pregled parlamentarizma, ki se je v Italiji zadnji čas skušal razviti kot izraz enega samega razreda. Dalje je govoril o kritičnem delovanju razpuščenega parlamenta, ki je zasedal v času depresije narodnega čustva ter dokazal kakšna ne sme biti skupščina. O novi zbornici se je izrazil, da bo najbrž boljša od zadnje, ker se sedaj vrši v Italiji proces čiščenja načel.

Tržajski nacionalistični blok je te dni povabil znanega rimskega poslanca Federzonija na govor o nalogah sodobne italijanske politike. Federzoni se je povabilu odzval ter je govoril o ciljih italijanske nacionalistične politike v tork dne 3. t. m. popoldan na Verdijevem trgu. Po Federzonijevem govoru je bil fašistovski obhod po tržajskih ulicah, ki je končal mirno. Fašisti so priredili Federzoniju na čast tudi banket.

Protinardno delovanje madžarske katoliške duhovščine. Vojvodinske novine prinašajo pozive vladi, naj reši cerkveno vprašanje v Vojvodini. Katoliška duhovščina na obmejnih točkah razvija protidržavno agitacijo, a v njenem protidržavnem delu jo podpira preko škofa v Kaloczi madžarska vlada, ki se poslužuje te duhovščine kot svojih agentov in agitatorjev v Jugoslaviji. Najprirodnejša rešitev tega vprašanja bi bila ustanovitev samostojne katoliške škofije za Vojvodino, potem bi se madžarski duhovniki prilagodili že položaju, ako ne bi jim bila pa še vedno prosta pot za vrnitev v Budimpešto. — Kot je razvidno, so razmere v Vojvodini skoro iste kot v našem Prekmurju, kjer širi katoliška duhovščina, ki stoji pod komando znanega sobotškega škofa in Karlista Mikse, madžarsko propagando med prebivalstvom. Tudi te kraje bi bilo treba odtrgati od madžarske škofije.

Korajža v tuji deželi. Pri poljskem puču v Gorenji Sleziji so se postavile italijanske čete v posebno junasko pozo. Neprimerno so se odlikovale v pleškem okrožju, kjer so zelo ostro nastopale proti vstašem. Vstajši proti njim seveda tudi. Tako je v bojih padel neki italijanski major. V nekem sosednem okrožju so vstajši umorili dva italijanska častnika na cesti. V Ktaovceah so prišli na postajo trije oboroženi vojaki, katere je italijansko vojaštvo pozvalo, naj oddajo orožje. Ker se vojaki niso hoteli vdati, so jih Italijani kratkoma ustrelili. Mrtveci v Gorenji Sleziji so torej najnovejša latorika italijanske vojske v povojnem času.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN JUGOSLOVENSKE MATICE?

Hugh Conway:

Iz teme v luč

Roman.

Bil je nekaj let starejši od nje, in ko se je vrnila z Angleške, ni bil na zunanje nič drugega kakor miroben, naporno delujoč, a slabo plačan zdravnik. Cudila se je tej njegovi izpremembi od poprejšnjega lomašnega, sanjarskega, smelega mladega moža, kakorsnega je bila zapustila. Ampak šele potem, ko se je Ceneri prepričal, da ni pozabila svoje domovine, ji je razodel, da se je pod to prozajčno zunanostjo skrival eden edinstvenih in najbistrejših duhov izmed vseh onih, ki so delovali za osvoboditev Italije. Ves njegov prejšnji vpliv nanjo se je povrnil. Občudovala ga je, malone oboževala. In tudi ona je bila pripravljena doprinesiti vsako žrtev, kadar bi prišel čas.

Kaj bi bila naredila, če bi se bili obrnili do nje, ni mogoče reči, vendar je malo dvoma, da ne bi z odprtimi rokami izdala svoje in svojih otrok premoženje za dobro stvar. A prigodilo se je, da je umrla davno predno je sad dozorel, in ob svoji smrti je imela toliko zaupanje do

svojega brata, da je izročila vse imetje njemu kot edinemu varuhu svojih otrok. V poslednjih svojih trenutkih je z ozirom na svojega moža pridobila od njega obljubo, da bosta fant in dekle dobila angleško vzgojo. Nato je zatisnila oči in siroiti sta bili popolnoma v rokah svojega varuha.

Ta se je do pičice ravnal po njenih ukazih. Poslal je Antona in Pavlina v angleške šole; ker v rojstni deželi svojega očeta nista imela nobenih prijateljev in so stare prijatelje za časa materinega udovstva izgubili izpred oči, sta prebila počitnice v Italiji. Vzrastla sta napol Italijana napol Angleža. Ceneri je gospodaril z njunim premoženjem vestno in stvarno, in ne dvomim, da je bila dotle njegova poštenost neporečna.

Pa prišel je toli zaželjeni trenutek! Veliki udarec je imel pasti. Ceneri, ki se je odtegoval od vseh malih nečasnih, brezuspešnih naklepov, je spoznal, da mora zdaj ali nikoli storiti za svojo domovino vse, kar je v njegovi moči. Proslavljal je bodočega možaka. Vedel je, da ima Garibaldi biti odrešitelj zatirane domovine. Prvi nagli korak je bil storjen in je bil uspešen. Pravi čas in

pravi možak sta nastopila. Po tisoče so vrel novinci na bojno polje, ampak vse povsod se je razlegel klic: »Denarja! Denarja! Denarja!« De za orožje in strelivo — denar za zaloge, živež, oblačila — denar za podkupovanje — denar za vse! Oni, ki bi podali te mišice za vojno, oni bi bili pravi osvoboditelji domovine!

Zakaj bi se obojavljali? Da bi mu sestra živela, bi bila dala celo svoje premoženje tako rade volje kakor bi bila dala svoje življenje! Mar nista bila njena otroka napol Italijana? Svoboda se je posmehovala takim malenkostim kakor prelom zaupanja.

Razen nekoliko tisoč angleških funtov je brez usmiljenja spravil v denar in žrtvoval vso dedščino otrok. Sipal je njune tisočake in tisočake v roke njih, ki so se borili zanje. Velika vsota je bila izdana, kjer je bilo najbolj treba, in Ceneri je trdil, da je s svojo pravočasno pomočjo osvobodil Italijo. Morda jo je — kdo ve!

Pozneje so mu ponudili naslove in časti za to veliko četudi skrivno pomoč. In boljše sodbo imam o tem človeku, ker je zavrnil vse nagrade. Vest mu je morda rekla, da ni oro-

pal sam sebe. Ko pa je spoznal, da postane Italija kraljestvo in ne republika, je popustil stare voditelje in prijatelje ter je ostal preprosti zdravnik.

Obdržal je, kakor sem že omenil, nekaj tisoč funtov. Deček in dekle sta rastle in njihov stric je bil mnenja, da mu je celo rodoljubje dovoljevalo obdržati toliko denarja, da dovrši njuno vzgojo. Pavlina je obetala, da postane taka lepota, da ga je njena bodočnost malo skrbela. Bogat mož ji bo vse popravil in nadomestil. Ampak z Antonom — ki je postajal vihrav mladič — je bilo nekaj drugega.

Kakor hitro bi mladenič postal polnoleten, mu je Ceneri hotel izpovedati svoje poverjenje — mu povedati, kako je bil denar potrošen — ga prositi odpuščanja pa tudi nositi kazen za svojo goljufijo. Vendar je s tem odlašal, dokler je bilo kaj denarja. Mladenec je bil dobera prepričan o poštenosti svojega strica, dasiravno ni kazal posebne simpatije do njegovih prepovednih načrtov in borbe za svobodo. Ker je bil prepričan, da bo ob svoji polnoletnosti podedoval dedščino, povečano s prihranki, je razsipal denar na vse mogoče načine, dokler ni Ce-

neri spoznal, da se zaloga denarja bliža svojem koncu.

Dokler je imel denarja, da je ugodil Antonovim zahtevkom, je vedno odlašal s težkim dnevom izpovedi. V glavo mu je prišla ista misel, kakor jo je Macari hotel izvršiti z mojo pomočjo, namreč da bi se obrnil do italijanske vlade, da bi mu vrnila nekaj od izdanih vsot; ampak za to bi bilo treba povedati nečaku, kaj se je bilo zgodilo, zakaj prošnja bi se morala narediti v njegovem imenu.

Čimbolj se je bližal neizogiben trenutek, tembolj se ga je bal. Pročeval je Antonov znaka in se je prepričal, da bi fant imel samo to željo, da bi se masčeval nad goljufivim varuhom, če bi izvedel resnico. Ceneri je spoznal, da ga ne čaka drugega kakor zaslužena kazen. Če bi ga angleška postava ne mogla doseči, ona njegove domače dežele bi ga gotovo.

Vidi se mi, da do tega časa še ni zakrivil takega zločina, ki bi se ga ne mogel odtehtati s svojim rodoljubjem. A zdaj se ga je polastila želja rešiti se kazni in sklenil je izogniti se posledicam svojega ravnanja.

(Dalec prihodnjic.)

* **Zanimiva desetletnica.** Danes je poteklo 10 let, kar je bil valed dr. Pegana, kar je bil valed dr. Pegana. Pegane ovdaje arfiran sedanj poverjenik Ribnikar, čeč, da je ob septembrskih dogodkih hujškal demonstrante k naskoku na nemško kazino. Celih osem tednov je predsedal g. Ribnikar v preiskovalnem zaporu pod obdolžitvijo tedanjega deželnega odbornika dr. Pegana, ki se ni sramoval ovaditi slovenskega politika radi očitka, da je haje v dobi najhujših bojev za narodno emancipacijo od nemškega gospodarskega jarma, pozival Slovence k odporu proti avstrijskemu Nemstvu. Kdo bi bil takrat slutil, da bo tedanjji »ločinec« čez deset let zavzemal odlično mesto v državni upravi, da bo pa vsemogočni odbornik vojvodine Kranjske ožigovan s pečatom denuncijanta in narodnega izdajice.

* **Akademski kolegij.** Pri včerajšnji načelstveni seji »Akademskega kolegija«, ki se je vršila v ljubljanski vseučiliški posvetovalnici, se je razvila obsežnejša debata o tem, kako bi se čimprej odpomaglo nevzdržni stanovanski bedi akademske mladine, ki je sedaj obsojena bivati v zaporih in ljubljanskem gradu. V ta namen je bil izbran poseben odsek, katerega naloga je, v najkrajšem času v smislu sproženih načrtov predložiti načelstvu konkretne predloge. Pri konstituciji načelstva je bil izvoljen za predsednika zadruge poverjenik Adolf Ribnikar, za podpredsednika vseučiliški rektor dr. Rihard Zupančič, za blagajnika ravatelj Avgust Praprotnik, za tajnika pa profesor Fran Jeran. Načelstvo je sklenilo, da ostane zadruge z ozirom na njen oficijozni karakter pod direktnim državnim nadzorstvom in da zato ne pristopi k nobeni obstoječih združnih zvez.

* **Regulacija učiteljskih dopustov.** V zadnjem času se je pojavila med učitelstvom ostra kritika proti »dopustnikom«, to je onim učiteljem, ki se nahajajo na bolezenskem dopustu. Njihovo število je precej visoko. Od začetka tekočega leta do 30. aprila je bilo na dopustu 84 učiteljev in 246 učiteljic. Akoravno nikdo ne dvomi, da je ogromna večina teh dopustov opravljena, so jih vendar klerikalci zlorabili za brezvestno protišolsko agitacijo. Da se izvede stvar na čisto, je Višji šolski svet sklenil, da se bodo dopustniki v bodoče klicali k nadpregledu pri Višjem šolskem svetu. Sklenil je tudi, da se v bodoče dovoljujejo učiteljem poročni dopusti le za osem tednov. Dopusti izven naše države so dovoljeni le, če se odpustnik pred odhodom javi. Potne troške za nadpregled učiteljev nosi šolska uprava le, če se izkaže, da je učiteljska moč v resnici bolna, v negativnem slučaju pregleda trpi potne troške učitelj sam.

* **Klerikalna maščevalnost.** Na čisto poseben način so se hoteli maščevati nad dr. Oblakom, ki jim je postal zaradi razkrinkanja njihovega Pegana skrajno ne ljub. Dr. Oblak je vložil tožbo proti »Večernemu listu« zaradi članka »Šleva«, zaradi katerega je postavil odgovornega urednika pred poroto in mu dal priliko, da za to svojjo žaljivko doprinese dokaz resnice, odgovorni pa se je izjavil, da članka ni — bral, zato je prišel pred okrajno sodišče, pred katerim pa je zopet dejal, da je članek bral ter hotel zadevo zavleči. Prvi sodnik ga je obsodil, druga instanca pa se je postavila na stališče, da je bila inkriminirana le psovka, za katero pa je obtožba zastala, in je urednika iz tega formalnega razloga oprostil. »Slovenec« pa je prinesel poročilo, kakor da je doprinesel urednik dokaz resnice in nagradil celo vrsto trditelj, ki niso po ničemer dokazane, — med njimi kar očitne laži. Natveziti mu hoče celo priateljstvo — dr. Šusteršiča in njegovo protekcijo, dasi v svojem življenju nikdar z njim ni govoril, da je bil stalni gost v nemški kazini, in druge take očitne laži, ki jih je komaj vredno zavračati, ker je vsakemu človeku, ki količikoli pozna razmere, znano, da to ni res. Kdor pozna dr. Oblaka, njegove boje na Koroskem in javno delovanje sploh — oni ve, kdo tiči za »Slovenčevim« pisanjem, da je vse skupaj ponesrečen poskus, maščevati se nad njim zaradi justifikacije dr. Pegana, katerega je doletela zaslužena usoda vsled resničnih razkritij. Gospoda dr. Oblaka pa hočejo oblatiti zdaj z lažmi po principu »semper aliquid haeret«.

* **Nove gledališke afele.** Poročilo smo že, da je pozročila anonimna, uprav revoverska kritika predstave »Carmen«, ki je pod šifro »—des« izšla v »Jugoslaviji«, mučne posledice. Operni personal namreč domneva, da stoji za tem pamfletom eden izmed vodilnih glasbenikov našega gledališča. Vsled tega je včeraj g. Levar, ki ga je pamfletist tako mimogrede (ker g. Levar v »Carmen« sploh ne nastopa) obrcal, odpovedal svoje sodelovanje na Maticinem koncertu (zakaj se g. Levar sedaj maščuje na Matici?) ter se je nocojšnjo predstavo »Thais« javil bolnega. Za Levarjem je nastopila gdca. de Thierry, katero je pamfletist ostro napadel. Pošilja nam prepis pisma, ki ga je danes poslala gledališki upravi in v katerem je rečeno: »Z ozirom na podlistek »Carmen« v »Jugoslaviji«, v katerem se v intrige proti gledališki upravi vleče tudi moja oseba, izjavljam, da s tem odpovedujem svojo pogodbo za prihodnjo sezono, ker menim, da mi nikakor ni potreba nastopati v mestu, kjer more vsak utvarjati si ano-

nimni ignorant delati kritiko in moje imo smešiti v svrhu onih, ki intrige inspirirajo.« Gdca. de Thierryjeva obljublja sicer, da bo v operi »Mignon« dne 8. t. m. se nastopila, pridruže pa si še nadaljne korake. Ker gdca. de Thierry v pismu omenja tudi morebitne »korake drugih članov gledališča«, bi se dalo sklepati, da je nova gledališka afera šele v povoju.

* **Burna seja zagrebškega občinskega sveta.** Mestni zastop zagrebški je imel v petek zvečer redno javno sejo, v kateri je prišlo do burnih prizorov. Na sejo sta prišla tudi Stjepan Radić in Martinec, ki nista še položila predpisane prislege kot občinska svetnika. Predsednik je Radića in njegovega tovariša pozval, da položita predpisano prislogo, ker ne moreta uživati nek privilegovani posebni položaj. Radić je izjavil, da je nevarno, ako demokrati ne uvažujejo dejstva, da prisloga, katero zahtevajo, gre po zakonu iz leta 1895. samo apostolskemu kralju Ogrske, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Še nevarnejše je, če demokrati ne vidijo, da je Habsburčan pregnan s hrvatskega prestola samo po republikanskem plebiscitu v banski Hrvatski z dne 28. novembra 1920. Zategadelj Radić in njegovi tovariši nečeta prisegi Habsburgu. »Karagjorgjeviću« pravi — pa ne moreva prisesti.« Po tej izjavi je prišlo do ostre kontroverze med dr. Juriso in Radićem. Slednjemu se je očitalo, da je politični akrobat in clown, za katerega ni mesta v resnem zastopstvu. Seja se je še zaključila ob splošni razburjenosti.

* **Novi ukrepi proti Radićevi akciji.** Iz Beograda se brzoglavno poroča: Po poročilih iz Zagreba čaka bana dr. Tomljević, kakor se v parlamentarnih krogih zatrjuje, nova in delikatna naloga. Razmere na Hrvatskem so poslabšavajo. Radić nadaljuje po svojih agentih akcijo, o kateri se zatrjuje, da je protidržavna. Današnja »Tribuna« piše, da je treba opustiti vsako sentimentalnost in da se tej akciji ne sme dopuščati, da se dalje razvija. Ne sme se več trpeti, da ti Radićevi poslanci na shodih govore proti kralju, regentu, vojski in konstituenti. To se mora preprečiti. Tudi konstituenta in njen verifikacijski odbor mora razčistiti vprašanje mandatov teh poslancev, ki samo zlorabijo svoj položaj, da rujejo proti državi. Nadaljnje norosti gospoda Radića se morajo preprečiti in spraviti v meje zakona. Podobno javlja »Politika«, da se v parlamentarnih krogih govori, da bo vlada že početkom tedna sklepala o primernih ukrepih, čim iz Zagreba prispe poročilo o Radićevi akciji.

* **V Jugoslaviji prepovedana lista.** Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo listo »Das neue Reich«, ki izhaja na Dunaju, in listo »Die Südmark«, ki izhaja v Gradcu, uvažanje in razširjanje v naši državi, če pišeta proti interesom naše države.

* **Premeščanje.** Fran Fischer, okrajni tajnik pri poverjeništvu za notranje zadeve, je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

* **Aneksijska proslava v Nabrežini.** V sredo, 4. t. m. se je vršila v Nabrežini pri Trstu aneksijska proslava. Ob 7. uri zjutraj je bila budnica z godbo; streljalo se je tudi s topovi. Predpoldne se je vršila zadušnica za padle italijanske vojake, točno ob 12. uri pa je bila proklamacija aneksije, pri čemur so nastopili mnogi govorniki. Popoldne je bil ples, zvečer pa prosta zabava. Proslave so se udeležili seveda sami italijanski častniki. Naših ljudi ni bilo blizu zraven razen par krušnih podprenikov.

* **Jugoslovenci v Zadru.** Vsled fašistovskega terorja so sklenili zadrski Jugoslovenci, da se ne udeležijo volitev in da umaknejo kandidature Corellija.

* **Železničarski štrajk v Julijski Benečiji** traja še vedno. Vlada se z železničarji še ni pogodila. Železničarji vztrajajo trdno pri svojih sklopeh in zahtevajo povišice, radi katerih so začeli stavko. Železniško ravnanje je železničarje že parkrat pozvalo na delo, a železničarji se mu niso odzvali.

* **Mesta nemških učiteljev.** Ob pravnosti so se poslovenile vse naše ljudske šole. Nemški učitelji in učiteljice so po večini odšli, nekateri so bili prevzeti v službovanje le pod pogojem, da napravijo v določenem roku iz slovenščine izpit. Ta rok je sedaj potekel. Napačno pa je tolmučil okrajni šolski svet celjski tozadevne določbe, ko je razpisal na ljudskih šolah v Celju samo po štiri mesta, v razpisu, da so obdržale nemške učne moči svoje od Nemcev podeljena definitivna mesta tudi v Jugoslaviji. Višji šolski svet je sedaj sprejel predlog prof. Voglarja, da so nemški učitelji v Jugoslaviji samo provizorično v službovanje sprejeti in da morajo za definitivno službovanje na novo pristiti. Radi tega se vsa njihova mesta na novo razpišejo.

* **Ostri koraki proti narodno - neznačajnemu učitelstvu.** Višji šolski svet je prestavil učiteljico Lucijo Trampuževico iz Planine v Telče, ker se je kot šolska voditeljica za časa italijanske okupacije vedla proti našim narodnim interesom ter z Italijani intimno obvečala. Spozabila se je tako daleč, da je vodila šolsko matiko v italijanskem jeziku. Radi sumljivega narodnega zadržanja višji šolski svet

tuži ni potrdil od Italijanov. Za izvršenega imenovanja učiteljice Meliva v Planini.

* **Zdravstvena preiskava učiteljskega sveta.** Višji šolski svet je sklenil, da ima vse kandidate, ki so prestali sprejemni izpit za učiteljske, preiskati šolski zdravnik. Zdravstveni odsek izda predpis, katere bolezni izključujejo kandidata za učiteljski stan.

* **Konec železnega drobiža.** Finančna delegacija objavlja uradno: Avstro - ogrski železni drobiž ni izjedan, čen v vrednosti z našim denarjem, ne velja več kot plačilno sredstvo in se ne bo zamenjal. Državne blagajne ga odslej ne bodo več prejemale.

* **Oskrbovalnina v zdravilišču Topolšiči.** Ministrstvo za narodno zdravje je dovolilo, da se izza dne 1. junija 1921 oskrbovalnina v državnem zdravilišču za bolne na pljučih v Topolšiči zviša tako-le: v I. razredu na 150, v II. razredu na 120 kron na dan. — Prošnje za sprejem je naslovilo na upraviteljstvo državnega zdravilišča za bolne na pljučih v Topolšiči pri Šoštanju. Pacijenti, ki žele, da se jim oskrbovalnina primerno zniža, morajo prošnji priložiti izkaz o svojih imovinskih in pridobinskih razmerah.

* **Udeležencem za obisk kmetijske razstave v Pragi** se naznanja, da odide poseben vlak iz Beograda v sredo dne 11. maja ob pol osmih zjutraj in bo vozil skozi Slovenijo v noči od srede na četrtek. Več se nam ni sporočilo. Vsak naj skuša pravočasno priti ob progi Brežice-Zidamnost-Celje-Maribor na postajo in počakati na prihod vlaka. Legitimacije, ki so se poslale iz Beograda, so se nemudoma dostavile vsem pripravljenim udeležencem skupne vožnje.

* **Vzglede rodoljubja.** Vsem narodnjakom v vzpodbudo, vsem bogatim v vzgled in bratom tam preko v uteho, javljamo naslednjo vest: »Ob priliki njune poroke darujeta Tonca in Franjo iz Markova Jugoslovenski Matici deset tisoč kron!« Vsa čast zavednim novoporočencem, da bi našli dosti enako zavrednih posmemovalcev!

* **Himen.** Danes se poroči v šentjakobski cerkvi gospod Kavel Prelog veletrgovca in hišni posestnik z gospodično Elo Blaznikovo, trgovko in hišno posestnico. Mlademu paru obilo sreče.

* **Za Sokolski dom v Šiški.** Ljubljanci, prijatelji Sokolstva, v nedeljo popoldne vsi k »Petru« v Šiško, kjer ima društvo za zgradbo Sokolskega doma veliko veselico. Godba Dravske divizije, razne pevске točke pevskega zbora Šišenske čitalnice, šaljiva pošta, srečolov s krasnimi dobroti, okusno opremljeni paviljoni, kjer dobiš vse, kar ti srce požel.

* **Danes vsi v Hribarjev gaj** na sokolsko prireditve, ki bo nudila poleg telednevnega užitka tudi mnogo zabave in razverila. Za okrepčilo je prof. zmerni cenil zadostno preskrbljeno. Začetek točno ob 3. popoldne.

* **Promenadni koncert v Zvezdi.** Danes vsi v Zvezdi! Tu priredi »Podporno društvo jugoslovenskih akademikov v Ljubljani« ob priliki svojega evetličnega dneva promenadni koncert od 11. do 13. ure. Svira orkester Dravske divizije.

* **Javno predavanje priredi »Probuđa«** v nedeljo dne 8. t. m. točno ob 11. uri na tehnični srednji šoli v Ljubljani. Predava prof. Volavšek: »O prvih umetniških poskusih človeka«. Za člane »Probuđe« in slikarske šole brezplačno, za nečlane en dinar vstopnine. Dijaštvo prosto.

* **S. K. »Primorje«** v Ljubljani vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 8. maja v gostilni »Pri Roži«, Židovska ulica. Ker je sestanek velike važnosti, je polnoštevilna udeležba neobhodno potrebna. — O d b o r.

* **Upravištvo »Vesne«.** Z ozirom na številna povpraševanja se naznanja, da se nahaja upravništvo modne in kulturne revije »Vesna« na Miklošičevi cesti št. 16/I. (Pisarna Delniške tiskarne), ki sprejema naročila in daje pojasnila.

* **Kavarno »Merano«** v Mariboru je kupila gospa Amalija Zorčič iz Ljubljane. Toliko v popravu naše včerajšnje tozadevne notice.

* **Pogreša se od 1. maja 13letni učenec VI. razreda deške ljudske šole v Samostanski ulici v Mariboru.**

Prosveta

p »Njiva« št. 8 izide z bogato vsebino tekotom ponedeljka. — Ker odpade radi uredniške odsotnosti številka od 15. maja, izide 8. številka v povečanem obsegu na 34 straneh, in tudi 9./10. številka z dne 1. junija bo obsežnejša. »Njiva« je že danes naša najbolj razširjena revija, ki šteje najboljše resnične kulturne delavce med svoje sotrudnike. Hitra rast naročnikov je povzročila, da so vse starejše številke pošle in se ne morejo več poslati novim gg. naročnikom. »Njiva« je tudi najcenejša revija. Za naročnike »Jutra« stane samo 60 kron letno, dasi izide najmanj 20 številk po poldrugo polo. Uredništvo ima za prihodnje številke zbranega mnogo najzanimivejšega informativnega materiala. Revijo najtopleje priporočamo.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POŽRTVOVALNOST ZA TRPEČE BRATE!

Komisijončno klanje volov.
Dne 4. maja t. l. se je vršilo v mestni klavnici komisijončno klanje volov. Navzoča sta bila dva člana deželne vlade, dva člana mestnega magistrata ter en zastopnik mesarjev. Osem volov je tehtalo 4785 kilogramov žive teže, je stalo 102.209 kron, to je kilogram žive teže povprečno 21.36 K. K temu prišteja klavnicna in užitnina 560 kron, znašajo skupni stroški 102.769 kron. Meso so imeli vsi volli skupaj 2267 kilogramov, priklade 251 kilogramov, loja 147 kilogramov, kože 409 kilogramov. Za usunjenje mesa ter odpadke pri glavi in usekanje se je odračunalo od mesa 101 kilogram, tako da znaša skupna teža mesa ter priklade 2417 kilogramov. Loj se je računal povprečno po 12 kron kilogram. Kože, ker so bile vse nad 35 kilogramov težke po 25 K kilogram. Skupni izkupiček za kože ter loj znaša 11.505 kron. Na 2417 kilogramov mesa ter priklade pride torej 91.264 kron stroškov, to je okroglo 37.70 kron na kilogram mesa, a priklado brez uračunjenega dobička in režijskih stroškov, ki znašajo pri kilogramu skupno 1.50 K.

Kvaliteta zaklanjih volov je bila prava dobra, a še ne prvovrstna. Rezultati tega komisijonelnega klanja se še ne morejo smatrati kot merilo za določanje maksimalne cene, ker se je zaklalo samo dobro vole, medtem ko koljejo mesarji tudi slabše vole in telice. Vpoštevati se mora tudi delstvo, da kupijo mesarji del klavne živine direktno pri kmetovalcu izven sejma nekoliko ceneje kot na sejmu, tako da je mogoče mesarju razprodajati meso razmeroma dobrih volov po 32 K prvi del in 36 kron kilogram zadnji del. Komisijončno klanje nam pa kaže točno sliko o razmerju med živo nakupno ceno in prodajno ceno mesa ter nam s tega vidika služi kot podlaga za maksimiranje cen. Slične rezultate kažejo tudi številna druga poizkusna klanja.

Kakor je razvidno iz rezultatov komisijonelnega klanja, ne more biti pri označen prodajni cenil nikakega govora o, od mestnega magistrata dovoljenem previkom dobičku. Za ljubljanski trg se določi najvišja prodajna cena 36 kron kilogram zadnjega dela in 32 kron kilogram prvega dela, za mesnice po mestu 38 K zadnji del in 34 kron prvi del. Meso slabših volov in telic 30 in 34 kron kilogram. Pod to najvišjo prodajno ceno je dovoljen posameznim mesarjem prostovoljno določiti prodajno ceno, blagu primerno. Eksportne firme bodo vzdrževale tri do štiri stolpnice po 28 in 32 kron kilogram. Dobava volov od strani mestne občine se ne bo nadaljevala, ker občina nima fonda, s komur bi krila deficit. Vsled visokih transportnih stroškov so volji iz Hrvatske predragi, da bi se mogli prodajati po nižji ceni. Slabega kravlega mesa tudi po nižji ceni mestna občina ne pripusti na trg drugače kot pod zelo vidno deklaracijo.

Ostalega blaga je na trgu za dnevno potrebo dovolj, primanjkuje pa zelo južnega sadja in čebule, vsled ustavljenega prometa v Italiji, kar zelo neugodno vpliva na cene.

V detajlni prodaji se plačuje čebula po 12 kron kilogram, na debelo po 10 kron. Nekaj dni je na trgu primanjkovalo jajc ter se je cena nekoliko dvignila, vsled nakupa štajerskih firm za eksport. Vsled ostrega nastopa napram neopravičnim prekupcem se jajca zopet polavljajo na trgu; cena 1.60 do 1.80 z akos. Občinstvo se naproša, naj brezobzirno naznani, lahko tudi anonimno, osebe, ki se pečajo z prekupčevanjem jajc.

Delniška tiskarna je imela v petek svoj redni občni zbor. Iz poročila posnemamo, da izkazuje prva upravna doba od oktobra 1919 do decembra 1920 čisti dobiček v znesku 488.000 K; po dotaciji rezervnemu zakladu in drugih običajnih plačilih preostali znesek 280.000 K se je razdelil tako, da dobe delničarji šodstotno dividendo in da se enako visoko vsoto nakloni uslužbencem in uradničtvu, deloma kot enkratni prispevek, deloma kot prispevek v podporni in pokojninski fond.

Trgovinska pogajanja med Italijo in Jugoslavijo se bodo pričela koncem prihodnjega tedna. Kakor znano, so italijanski delegati pred svojim odhodom v Rim, kamor so šli po nove instrukcije svoje vlade, predložili naši delegaciji v proučevanje nove formalne predloge. Razen tega je predlagal g. Lucciolli, da naj bi se pogajanja nadaljevala na mnogo širši bazi in razen trgovskih in gospodarskih vprašanj vzela takoj v pretres tudi prometna vprašanja med obema državama. Zato je predsednik naše delegacije zahteval, da se naši delegaciji kot sestavni del posvetovalnega odbora prideli po en strokovnjak za parobrodarstvo in vinogradništvo.

Isplacivanje in podaljševanje zopet v plačilo dospelih šestodstotnih državnih bonov v kronah in dinarjih se je, kakor nam poroča delegacija ministrstva financ, pričelo s 1. majem t. l. in se vrši za Slovenijo edino-le pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razglasa delegacije št. 1809/Val., ki je objavljen v Uradnem listu. Za bone so lahko zahteva izplačilo, lahko pa se tudi dajo podaljšati. V poslednjem primeru se izplačajo hkratu šestodstotne anticipativne obresti od dneva prezentacije za daljnih šest mesecev in tudi dekurzivne obresti od zadnjega roka na do dneva urolozanja.

Prometna vprašanja. V kratkem se bo sestala v Budimpešti konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki naše države, Avstrije in Romunije, da se pogajajo o uvedbi rednih vlakov z direktnim tovornim prometom iz Avstrije v Jugoslavijo in Romunijo preko madžarskega ozemlja.

Posrečen načrt hitrega carinjenja. Nedavno so sarajevski trgovci in obrtniki s posredovanjem trgovske zbornice izposlovali od finančnega ministrstva dovoljenje, da carinski uradniki v izvenuradnih urah carinijo poštno pakete, za kar dobijo od vsakega zaboja en dinar nagrade. Načrt se je izborno obneel in gre sedaj carinjenje gladko izpod rok. Sarajevska pošta je že popolnoma ažur. Poprej se je nahajalo na pošti okoli 8000 zastalih zabojev ne samo za Bosno, ampak tudi za Dalmacijo.

Velik sejem se bo vršil dne 17. t. m. v Ljutomeru. Ljutomerška občina namerava z njim nadomestiti znani bivši Leopoldov sejem v Radgoni, ki je bil za Premurje velikega pomena.

Na svinjski sejmi, ki se je vršil dne 6. maja v Mariboru, je bilo prignanih 148 prašičev. Cene so bile sledeče: plemeniti prašiči kg žive teže 26 do 30 K, polpitani 25 do 32 K, mladi 6 do 8 tednov stari prašiči 250 do 400 K, jesenski 600 do 1000 K komad. Kupčija je bila jako živahna. Od septembra meseca je bil ta sejem najbolje obiskan.

Vprašanje južne železnice. Z Dunaja se poroča, da je avstrijska vlada pristala na novo ureditev južne železnice. Samo naša vlada še ni dala svojega privolenja. Radi finančnih težkoč se je opustil načrt, da bi naša država odkupila progo na našem ozemlju.

Izvedba valutne reforme v Dalmaciji in zamenjavo kron se je začelo odgoditi, dokler se ne bodo evakuirali tudi ostali kraji. Glavni inšpektorat za sedaj samo zbira statistične podatke za zamenjavo kron.

Nova carina na tekstilno blago na Češkem. Češki industrialci tekstilnega blaga so se izjavili za specifično carino (računamo od teže). Tam kjer so v vladi nasvetovali carino od vrednosti, tam so jo zamislili kot povišanje carin računanih od teže. Carinske postavke v zlatu naj bi se plačevale v češkoslovaških kronah. Preračunalo pa bi se zlato v češkoslovaške krone po nekoliko višjem tečaju, kakor pa bi ta odgovarjal razmerju češkoslovaške krone napram standard-vrednostim (dolarju, liver-sterlingu in švicarskemu franku). Z ozirom na današnje stanje amerikanke kot polnovredne enote bi se preračunavalo navadne češkoslovaške krone v zlato z 1400 odstotkov. Če bi krona še naprej padala, bi se to razmerje od meseca do meseca povečalo, pri zboljanju češke valute pa zmanjšalo.

Povprečne mezde za Prago in okolico. »Prum. Vestnik« prinaša tabelo povprečnih mezd za Prago in okolico v letih 1914. in 1920. — Število prve kolone značijo mezde v letu 1914. v drugi koloni mezde leta 1920. in v tretji povišek v odstotkih:

Mlini	2.98	50.—	1577
Transportna podjetja	3.40	51.50	1414
Keramika	3.29	35.—	961
Plavži	4.55	66.—	1250
Livarne	3.27	84.—	2468
Strojne tovarne	4.37	50.—	1440
Plinarne	4.15	44.—	958
Tekstilne tovarne	2.65	38.—	1334
Usnjarne	5.02	62.—	1953
Tovarne (kavčič-gumi)	3.10	62.1/2	1916
Mizarstvo	3.25	47	1346
Tovarne za perilo	2.60	16.60	538
Gradbena industrija	3.10	45.—	1351
Tovarne za špirit	2.65	61.—	2200
Tovarne za milo	3.—	40.—	1293

Borza 7. maja
Praga, devize: Berlin 108.75 — 110.25, Curih 1288.50 — 1291.50, Milan 366 — 368, Pariz 597.50 — 600.50, London 286.50 — 288.50, Newyork 71.37 — 72.37, Beograd 206.50 — 208.50, Bukarešta 120 — 121.60, Sofija 87.20, Dunaj 11.62 — 12.60, Varšava 8 — 9, Zagreb 51.37 — 52.37, Budimpešta 34.67 — 35.67. Valute: marke 108.75 — 110.25, švic. franki 1283.50 — 1287.50, lire 363 — 365, franc. franki 594.50 — 597.50, funti 284.50 — 286.50, dolarji 200 — 202, leji 120.12 — 121.70, levi 81.50 — 84.50, avstr. žig. krone 11.56 — 12.60, poljske marke 8 — 9.

Curih, devize: Berlin 8.55, Newyork 28.75, Praga 7.80, Budimpešta 2.70, Zagreb 4.65, Bukarešta 9.40, Varšava 0.68, Dunaj 1.40, avstr. žig. krone 0.94, 560, London 22.33, Pariz 46.75, Milan

Vremensko poročilo
Ljubljana 306 m nad morjem

D a n	Čas opazovanja	Stalna barometra v met	Temperatura po C.	Vetrovi	Nabo	Pričakovano
7. maj	7. uri 784.1 21. uri 784.9	784.1 784.9	5.9 10.8	brez vetra sl. svrh.	jasno	0.0

Srednja vlačilna temperatura 19.7, normalna 13.9
Vremenska napoved: lepo sev. vreme
Sonce vzhaja ob 4.35 zahaja ob 19.17

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«
Odgovorni urednik Vif. F. Jelenc.

Zlatorog

Ne dajte se premotiti pri nakupovanju mila po različnih znamkah. Pravo

„ZLATOROG-MILO“

717 10-3

ima le poleg nahajajočo se znamko „Zlatorog“.

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko:
R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Zlatorog

Išče pripraven prostor za mehansko delavnico pod najugodnejšimi pogoji za takoj. Stan. Fonikvar, Sv. Petra cesta 33.
763 3-2

Na zelo dobro hrano se sprejmeta dva gospoda.
Kje pove uprava „Jutra“. 779 2-2

Imam v zalogi 698 3-3
primo domačo svinjsko mast
kakor tudi prekajeno slanino in trebušno meso (Kaiserfleisch). Razpošiljam po najnižjih dnevnikih cenah. Jos. Primo, mesar in prekajevalec, Ljubljana.

Delovodja se sprejme za novo podjetje
za izdelovanje dvokoles in otroških vozičkov pri tvrdki F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.
773 2-2

Ure, zlatnine in srebrnine
161 kupke najceneje pri tvrdki 52-34
Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Najstarejša pleskarska in ličarska delavnica
slovenska. **IVAN BRICelj**, Dunajska cesta 16, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.
54 52-33

Čevlji
vseh vrst, moški, ženski in otroški, se dobe po najnižjih dnevnikih cenah pri znani tvrdki **ALEKSANDER OBLAT**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28. Razpošilja se po povzetju po vsem kraljestvu.
661 26-3

Svitarke ure, zlatnine in srebrnine
nudi strokovni urar **F. Korošec, Sv. Florijana ulica 31**. Vsako popravilo se izvrši vestno z garancijo. Staro zlato in srebro se vzame v zameno.
227 52-33

Tri hiše
z gospodarskimi poslopji z zemljiščem ali brez zemljišča, tik državne ceste Trst-Ljubljana, pripravne za vsako obrt, v zelo prometnem trgu se prodajo pri **A. Lavriču**, Planina pri Raketu. 787 3-1

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsako vrstni deli
F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 774 10-2

Več rabljenih dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozičkov
v dobrem stanju se ceno prodajo: **Ljubljana, Karlovska cesta 4**. Ogleda se lahko vsak dan od 12-2. pop. 773 10-2

Nižje in srednje matematike, knjigovodstvo, korespondenco, zmliepja in zgodovino ter cirilico poučuje **D. Judnič**, Ljubljana, Voždova cesta 28. 786

Išče se služkinja
za vsa domača opravila. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava „Jutra“. 788 3-1

Naročite dnevnik „Jutra“!

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. **Turistovski čevlji domačega izdelka.** 634 9

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

!! Parkete !!
Hrastove in bukove desčice ima vedno v zalogi. Prevzema polaganje in popravila starih podov, kakor tudi vsa mizararska dela. Delo solidno.

Ciril Primožič
mizarstvo in parkete 10-3
Trnovski pristan 4.

Proda se prvovrstna mesarija
v sredi mesta Maribora, z večjo množico odjemalcev, kakor: zavodov in hotelov. Vprašanja na Anončni in informativni zavod „Vedež“, Maribor, Slovenska ulica 6. 776 3-3

Inženirja iščemo
(s strojno in elektrotehnično spretno). Nastop takoj. Službeni pogoji se dogovorijo. Ponudba na **Ravnateljstvo Tovarni kemikalij izdelkov v Hrastniku**. 782

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev v Ljubljani
Wolfova ulica 12.
Izvajam uglaševanje in popravila glasovirjev in harmonijev posebno skrbno, točno in ceno. 485 52-26

Polnogumijasti obroči: za tovarne avtomobile
Pnevmatiko za kolesa in avtomobile
Kolesa
Avtomobili najceneje 585 6
J. GOREC, Ljubljana
Gosposvetska cesta 14.

JULIO MEINL
D. D.

KAVA 712 3-3
ČAJ
KAKAO

Centrala: **ZAGREB**.
ZAGREB: Duga ulica 6.
LJUBLJANA: Aleksandrova c. 1.
MARIBOR: Gosposka ulica 7.
PECUH: Kraljevska ulica 19.

TRIGLAV
sladno kavo
kavine konserve s sladkorjem
kavine konserve brez sladkorja 660
marmelado 13-5
nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini
Delniška družba „Triglav“
tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tovarne strovine.

Priporočamo domačo tvrdko: **Mali trgovski in obrtni oglašnik.** **Izbeja poljubna.** Vsaka objava 4 K.

Puškarji: **Kaiser F. K.**, Selenburgova ul. 6.
Skladišča: **Balkan, d. d.**, Dunajska c. 33. [d.p.]
Spedicija: **Balkan, d. d.**, Dunajska c. 33. [d.p.]
Trgovine: **Derenda Fran**, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonška cesta 8.
L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
Ljubljana spedijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga: južno železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.
Brzjavni: **Ranzinger**. 784 52-1 Interurban telefon 60.

F. BRUMAT
Ljubljana 426 52-52
Manufaktura in tkanine
Mesni trg 25/1.

Več kolporterjev sprejme
upravnishvo „Jutra“, Sodna ul. 6.

Izdelke iz litega železa
za stavbinsko obrt, strojno litino i. t. d. po modelih in risbah izdeluje 743 3-2
Kranjska industrijska družba
Jesenice-Fužine (Gorenjsko).

Vsakemu potniku, ki namerava potovati v Ameriko, se priporoča, da se, ako se hoče izogniti nepotrebnih potov in stroškov, pravočasno potrdi zaradi teh pojasnil.
COSULICH-LINE, paroplovna družba v Trstu
prevažajo potnike v južno in severno Ameriko z najmodernejšimi brzoparniki redno trikrat mesečno. Pojasnila daje in prodaja vozne liste **Simon Kmetec**, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26. 714 37-3

FRAN RAVNIKAR
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica 25
Telefon 415 Poštno-čepovni račun 11.428
prevzema po danih kakor lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvene ostrežja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrtna arhitektonska dela. — Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativno stenske opake, vrata, okna itd. 458 3
Za razne obrtne in industrijske stavbe, društvene ter razstavne dvorane za večje proste razpsetine od 12 do 50 metrov opozarjam zlasti po mojem sistemu konstruirane mrežaste nosilce.
Parna žaga in strojna delavnica.

Potovalna pisarna Ed. Tavčar
Ljubljana, Dunajska cesta 31
prodaja vozne listke za Ameriko in spalne vozove brzovlaka in Orient-Ekspresa.
Odprijo od pol 9. do 12. dop. in od pol 3. do 5. pop.
Nedelje in praznike zaprto.

Zastopstvo največje dalmatinske tvornice portland-cementa „SPLIT“
nudi vsako količino svojega prvovrstnega izdelka
Ia marke „SALONA“
po konkurenčnih cenah franco vagon poljubna postaja Slovenija.
Dr. Fran Jenko, import, Ljubljana, Krekov trg 10, I. nadstr., hodnik desno. 736 3-3

Pfaff šivalne stroje
za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje po ugodni ceni priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

ZALOGA TVRDE
SIGIUMMI v PARIZU
ZA HIGIENIČNE PREDMETE
WIEN, KÄRNTNERSTRASSE 1945
ECKE KRUGERSTRASSE 2 - KATALOGI GRATIS.

Nove knjige!
SIMON JENKO, Zbrani spisi.
Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42.—, po pošti K 260 več.
Anatole France, Pingvinski otok.
Roman. Bros. K 42.—, vez. K 52.—, po pošti K 240 več.
Cika Jova-Gradnik, Kalamandarija.
Pesmi za otroke. Vez. K 16.—, po pošti K 140 več. 209 14
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

SLOVENSKA BANKA
Liubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.
Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.
Vplačana delniška glavica K 30.000.000.—
Telefon šte. 507.
Čekovni račun 12.205.
672 20
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.